

# Advies van de Commissie monitoring waddengas 2006

Gaswinning vanaf de locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen door NAM:  
Advies naar aanleiding van rapportages over de periode 2013

Rev. 30 april 2014

---

## 1. Inleiding

### 1.1. Commissie monitoring waddengas 2006

De Commissie monitoring waddengas 2006 (hierna de Commissie) is voorgeschreven door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (thans de Staatssecretaris van Economische Zaken) in de verleende Natuurbeschermingswetvergunningen voor de gaswinning vanaf de locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen. De Commissie is samengesteld uit afgevaardigden van een zes-tal instanties (leden) en een onafhankelijke voorzitter. De voorzitter is, na overleg met de commissieleden, door NAM aangesteld. Bij de samenstelling van de Commissie is primair rekening gehouden met een keuze uit instanties die beheer- en bestuurstaken en eigendommen in het betreffende deel van de Waddenzee hebben. Tevens zijn de Waddenvereniging, It Fryske Gea en Staatsbosbeheer als belangrijke natuurbelangenbehartigers van de Waddenzee, opgenomen in de Commissie.

De Commissie is eind 2006 ingesteld en bestaat momenteel uit de volgende leden:

Leden	Naam
Voorzitter	Ir. J.R. Hoogland
Waddenvereniging	Drs A. Berkhuysen (dir.) E. Gerbens
It Fryske Gea	Ing H.J. de Vries (dir.)
Staatsbosbeheer	Dr. E.J. Lammerts
Rijkswaterstaat	Drs E. Lofvers
Provincie Friesland	R. Deems
Gemeente Dongeradeel	P. de Graaf (wethouder)

Het secretariaat van de Commissie wordt gevoerd door de NAM.

Het correspondentieadres is:

Commissie monitoring waddengas 2006  
t.a.v. J.P. van de Water (secretaris)  
Postbus 28000  
9400 HH Assen

### 1.2. Doel en taken van de Commissie

De Commissie wordt betrokken bij de monitoring met betrekking tot de gaswinning vanaf de gaslocaties Moddergat/Lauwersoog/Vierhuizen. Dit zijn gaswinninglocaties die op land liggen in de gemeenten Dongeradeel en De Marne. Vanaf deze locaties wordt waddengas geproduceerd met toepassing van het "Hand aan de Kraan" principe (hierna genoemd HAK-principe). Dit principe is geregeld en uitgewerkt in de verleende vergunningen op grond van de Mijnbouwwet en de Natuurbeschermingswet 1998. De Commissie vervult primair een informerende rol naar haar achterban over de resultaten van de uitgevoerde bodemdalingmetingen van de diepe ondergrond en monitoring van biotiek en geomorfologie. De Commissie fungeert als klankbord naar NAM en geeft ook, voor zover haar kennis reikt, een oordeel over de kwaliteit van de rapportages. Het jaarlijkse advies van de Commissie wordt door de NAM ingediend bij de minister van Economische Zaken.

### 1.3. Beoordelingsperiode

Dit advies gaat over de periode 2013.

### 1.4. Betrokken rapportages en conclusies

De hoofdconclusies van de diverse rapportages zijn samengevat in het document "Gaswinning vanaf de locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen: Integrale beoordeling en samenvatting van de monitoringresultaten over 2013 d.d. april 2014." Deze rapportages zijn met de Commissie besproken.

### 1.5. Gewijzigd winningsplan MGT/LWO/VRH 2011

In 2011 is een gewijzigd winningsplan MGT/LWO/VRH ingediend bij de minister van Economische Zaken. Dit winningsplan is samen met enkele andere vergunningaanvragen, goedgekeurd op 21 maart 2013. De winningsplanwijziging hangt nauw samen met een voorziene hogere gasproductie (met name uit het gasveld Nes) en een actualisering van de bodemdaling-prognose. Op 30 oktober 2013 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State een uitspraak gedaan over deze gaswinning waarmee de verleende vergunningen (ongewijzigd) onherroepelijk zijn geworden.

### 1.6. Bijeenkomsten van de Commissie

De Commissie is vijf keer bijeen geweest in de periode 2013/2014.

## 2. Beoordeling door de Commissie van de rapportages over 2013

### 2.1. Leesbaarheid van de rapportages voor stakeholders/achterban

In opvolging van het advies van de Commissie in 2013 (over 2012) is een voor een breed publiek leesbare samenvattende brochure over de gaswinning in het Waddengebied uitgebracht in 2014. Daarnaast is de Commissie van mening dat ook de samenvatting/integrale beoordeling over 2013 een goed leesbaar document is geworden.

### 2.2. Conclusie van de Samenvatting/integrale beoordeling 2013

De conclusie van de Samenvatting/integrale beoordeling van de uitgevoerde rapportages in 2013 luidt:

*“De bodemdalingsnelheid onder de Waddenzee door de gaswinning vanaf de locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen blijft ruim binnen de toegestane gebruiksruimte. Aan de hand van de wadhoogtemetingen en sedimentatiemetingen wordt dan ook geen afname van de wadhoogte of het plaatareaal/ droogvalduur gemeten. Ook de sedimentsamenstelling op het Peasumerwad wijkt niet af van de omgeving waar geen diepe bodemdaling optreedt. De bodemdieren op het Peasumerwad tonen een scherpe afname van de biomassa tweekleppige schelpdieren. Dit wordt ook gevonden in het bredere Pinkegat en Zoutkamperlaag en in de rest van de Waddezee. Deze verandering is niet gerelateerd aan erosie of bodemdaling om dat de veranderingen in wadplaathoogte te gering is en bovendien positief. De aantalontwikkeling van schelpdieretende vogels zoals de Scholekster, Kanoet en Zilvermeeuw lijkt niet op deze fluctuatie te reageren.*

*De kwelder Peasumerlannen toont een hoge sedimentatie en heeft een groeiende pionierzone ontwikkeld. De opslibbing van de kwelder is op nagenoeg alle locaties hoger dan de huidige zeespiegelstijging- en bodemdalingsnelheid. Op de kwelder is dan ook bijna overal sprake van successie. De broedvogels op de kwelder zijn sterk afgenomen. Vooral de koloniebroeders zoals de Noordse Stern en Kokmeeuw zijn nagenoeg verdwenen. Deze afname is van voor 2006 en wordt o.a. aan de opkomst van de vossenpopulatie gewijd.*

*In het Lauwersmeergebied correleren de waargenomen variaties in de grondwaterstand, -chemie en bodemchemie niet met de verspreiding van de bodemdaling door gaswinning. Ook worden er geen consistente veranderingen in de vegetatie waargenomen. Variaties in de vegetatiestructuur die van belang zijn voor bepaalde groepen broedvogels tonen ruimtelijk globale correlaties, maar niet in temporele zin. Waarschijnlijk zijn de veranderingen hiervoor te klein en was de overlap tussen de vegetatie en broedvogelmonitoring te beperkt. Voor het Lauwersmeergebied worden nog geen effecten van de sinds 2006 gestarte bodemdaling door gaswinning waargenomen.*

*Op basis van het 7<sup>de</sup> monitoringjaar kan geconcludeerd worden dat de bodemdaling van de waddenwinnings in zowel de Waddenzee als het Lauwersmeer vooralsnog geen effecten heeft gehad op de natuurwaarden en instandhoudingsdoelen. Dit is in lijn met de waarnemingen en de daaruit getrokken conclusies van de monitoring sinds 2007.”*

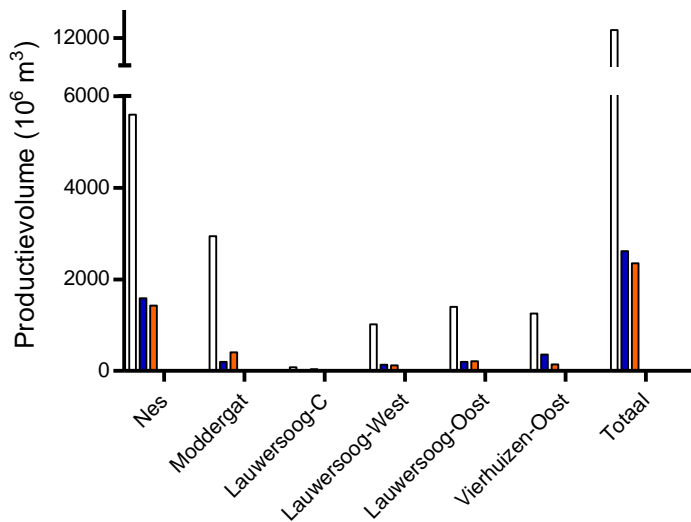
Op basis van de Samenvatting/integrale beoordeling 2013 en de besprekingen die zijn gevoerd met de NAM over de rapportages ziet de Commissie geen aanleiding om voornoemde conclusies te betwijfelen.

### 2.3. Werkelijke productie versus voorspelde productie

De Commissie hecht aan een duidelijk inzicht in de voorspelde gasproductie volgens het vigerende winningsplan versus de werkelijke gasproductie. Hieronder is een op verzoek van de commissie geleverde figuur met toelichting opgenomen:

De staafdiagrammen in hierna getoonde figuur geven een overzicht weer van de werkelijke productie versus de productie volgens het vigerende winningplan Moddergat/Lauwersoog/Vierhuizen 2011

De totale gasproductie uit de velden Nes, Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen ligt in 2013 beneden het geplande volume (Fig. 1). Dit verschil wordt vooral veroorzaakt door een relatief lage productie uit de velden Nes en Vierhuizen-oost. Uit het veld Moddergat is juist meer geproduceerd dan was gepland.



Figuur 1: Productievolumes voor de verschillende gasvelden die betrokken zijn bij de zgn. Moddergat-Lauwersoog-Vierhuizen winningen. De witte staven tonen het cumulatieve productievolumen sinds 2006. De blauwe staven tonen het geplande productievolumen voor 2013 zoals opgenomen in het winningplan en de rode staven tonen het gerealiseerde productievolumen. (Deze gegevens zijn ontleend uit tabel 2-2 M&R 2013)

### 3. Samenvatting en conclusies

De commissie concludeert dat de leesbaarheid en begrijpelijkheid van de integrale beoordeling zeer verbeterd is ten opzichte van voorgaande jaren. Daarnaast is de commissie van oordeel dat de integralere benadering van de effectbeoordeling een goede ontwikkeling is. De uitkomsten van de rapportages over 2013 zijn in lijn met de in 2013 gerapporteerde evaluatieuitkomsten over de periode 2007-2012.

Aldus getekend,

ir. J.R. Hoogland  
Voorzitter van de Commissie monitoring waddengas 2006

Heerenveen, 28 april 2014